

לשירה העברית ובסאימתו להראג מעסימת את אלה שאינם שואבים יידישה הראשון. והספס נהג בה קצת זלוול.

ג. גרינבלאט.

ספרות

Сборники 'САФРУТЬ' под редакцией Л. Якоб (книги I-II) Москва. Изд-во 'Сафрут', 1938.

מבול החברות והקונטרסים הקטנים והזלים, שהצריך בעת האחרונה את השוק הספרותי שלנו, הקים שאון מסריד בעולמנו. המלה הריקה והגרושת המחלכת באספות ובמיטינגים חדרה גם לתוך ספרות זו והתי למון, רוחני, שאמנם נוח הוא לעיכול למון הקוראים אשר אין לבם מנוי לעיון כל-שהוא, להתעכב שעה קלה על הספר, אבל אין בכל זה כדי להזין את המחשבה.

„ספרות-קונטרסים“ מכיאה לעולם את „עם הארציות“ מן המין היותר גרוע. ולא לחנם נחמדו אצלנו עם מתן החופש והחיים „המונחיים“ היודיים, הדברים רמות ונשבות על כל מה שחרזו, ורששו על כל מרעי העולם – והלא הקונטרס הוא הסוג המתוך ברום.

ולפיכך יש לקדם בברכה את הנסיון של הוצאת „ספרות“, לתח לקרוא היהודי בלשון הרוסית מוזן רוחני ומשג, שיש בו כדי להעמיק את הלכתו ולהרחיב את הוב יריעותיו במקצוע המחשבה והתרבות העברית. בשני המאספים, שיצאו עד עכשיו, וביתוד בראשון, (השני מוקדש רק ליוכל העשרים של הקונגרס הציוני) נתנה הפערכה דברי ספרות ומחשבה מגושים, סובליציסטיקה עיונית, המטנה להאיר חזיונות חברותיים, שספלו בהם, הארה בהירה ומקיפה וכיוצא באלה, שטון סריווי מורגש בהם.

יופה עושה המערכת, שנותנת מאמרים מחורגמים כמו „הכה ואנה“ של ביאליק, על הפיתוח היהודי של מרסיין בורבר ועוד; כאמרים בלה ודאי שנגזרים את דעת הקורא יותר מכמה דברים בקיריים שבמאספים.

הסובליציסטיקה המקורית שבמאספים מטפלת בכיור התעבת הסובליציסמה הציונית. ה. גרינברג נכנס לתוך סבך העיונים בדבר האינדיבידואליות האומית, מגדיר את המושג אוטיליטאריסמוס בתור שולל הלאומיות ואירוטיסמוס בתור מחייב הלאומיות, עוסק על עצם מהווה של „האני האומי“, שנחלקים בו החוקרים, אם הוא יסות מוקדא קופסאה בעלת צורה וגוון בקיפו או בעלת תנועה המתחרשת ומשמנית תמיד, עובר במרוצת הרברים אלי תואי הקיום האינדיבידואלי של האומה ומכים שהאבטוטיסמוס הסרסואלי אינו מנין על

העולמית, אשר נודה על „נהרות בכל“, אסף המסדר לתוך ספרו זה.

שומעים אתם את הצלילים הסוערים במרי עזם וקצפם של כירון, שיש בהם הד הצער היהודי מעין „גלגול“ של צער הקרומים הומה בקינותיהם של המקוננים היהודים. לעינים מתיצבת חיה בכל בלהותיה גם תמונתו של „אחשוורוש“ העיף עד כוח מתלחת נדודיו הנצחיים, מהתאבקוה המרה בליים הוודיים, וכל המראות הקדומים של ארץ ישראל, של החורבן, של הגלות, – בולם עולים אלינו מתוך ספר סירים זה, מתוך שירתם של מסוררי העולם.

לנו היהודים קרובה היא השירה על נהרות בכל, קרובה ללבנו, ואנו עומדים משתאים למסע צלילים מתוך כנורות ודי. האמנם יצא הור פתח להיכל המלכות שלנו?

ומתוך איזה צמאון נפש מיותר, שיש בו משום גריו היצר, אתה עובר על המון השירים של המסוררים הודים, מקשיב לכל ציל, מסתכל בכל מראה, שהם מעלים לטנין, ואין אתה מוצא בהם את ההרגשיות הפנימית, האינטימיות של היהודי, – שכינת היגון של האומה הישראלית לא נגלתה להם.

מסירת הנכרים אתה עובר אל שירת ישראל, העולה ב„נהרות בכל“, וגם מסירה זו הכניס ל. ים ה את הצלילים המדבאים ביותר, המתלבללים עלינו במסרות-סערה, הקובלים, סואנים, ולמעשים גם שורקים... מן הליריקה הלאומית שלנו בחר המאסף את שירי הועם והתוכחה, שירי הפחוס וטתם שירים, שיש בהם משום הריטוריקה הלאומית בכלולה השני (יונגר, גליקמאן, גיטין, ליומאן ועוד), שהיה לנו לרא.

הליריקה הלאומית הזכה, האלגיה העברית רות היגון הדומם, כמעט שאין זכר להן כספר, והלא שבידים כמו „פציו“, „לכיל“, יש הרבה יותר מן הליריקה הלאומית משיש בכל אותם השירים הריטוריים והקולגיים שנכנסו לתוך הספר.

בכלל הכנים ומאסף לתוך ספרו את הליריקה העברית רק טפין טפין קטנים, מלבד שירי ביאליק, טשניוהובסקי ושיר אחד של יעקב בתן, אין שם מן השירה העברית כלום; והיתכן שלא מצא ל. ים ה בשירתנו יותר מן הליריקה הלאומית, ובלום אין לנו שירים עבדים ליריים יותר מאותם השירים של מוסיס רונטלר, אברהם רייזין ודוד איינהרן, שנכנסו לכאן?

הוא לא לבאר את הדבר רק בזה, שאותם השירים העבריים, שהיו בכל ספק מאמרים את קובץ השירים, לא תורגמו עדיין רוסית. כלום לא בראי היה לתרגם אותם לספר חסוד ומחודר שכזה, המוח לטפנו, ולסם הדבר ביותר, סגני של. ים ה ידוע בחבתי

ציריקובר ומ. יארבלום-אניוטיין.
 ב. גולדברג עוסק בתולדות הדיקלי-
 רציה האנגלית ועבודתה הגדולה, שהכשירה
 את הקרקע לתהלתה.

אחת מן הספרות, שהציג לנו המאסף,
 כפי מה שמעידה לפנינו המערכת, היא,
 להקנות לקוראים שאינם נוקלים ללשון העברית
 את דעת הספרות העברית והאמנות העברית,
 ובמקצוע זה נתנה המערכת חרנומים משירי
 ביאליק, שפרניצובסקי ושניאור. חרנומים מן
 השירה העברית ככלל היו לנו גם עד עכשיו, אלא
 שהפעם נעשו חרנומים על-ידי אמן השירה
 הרוסית כמו תיאודור סולזגוב והמפורד
 הצירי הצעיר וולדיסלב חודוסיץ.
 חיון זה, שמשוררים רוסים מרחיבים את
 השירה העברית, היש הוא ומרניו לב. הקסע
 מתוך הפואמה של שניאור, בהרים" בחרנומו
 של ש. מהרשק יצא ירמיו קצת.
 הגלטריוסטיקה הקורית שבספרות"

דלה ממש עד כיו לתמה.
 בספרו של הסופר הרוסי היהודי אנדריי
 סובולף, לך על" מרפית איור נימה נוגה
 מנזכרו לנו של האינטליגנט היהודי מן
 הנודדים שבחוקי-לאין, שעוב את עמו בשביל
 אהבתו הניצוית, לקח אותה לאשה ועד
 מהרה נגדה בו - ותיירו ועלמיו נחרבו, ריקנות
 גורלה מכרסתת את לבו והוא נודד וכתלשת
 בעולם עם נשל ציון שבנפש, מבקש
 מנוחה ואין. הרברים מסופים כחמימיה
 לכבית, ואלמלא הכנים הממסר את הטנוציה
 של האינטליגנט בעל התשובה" - היה
 הספור הכתוב בקיום חיים עושה רושם
 יותר טוב.

האגדה של אנ-סקי, המגיש" כבר
 נרפסה בעתונים יהודית, וכמרותה לו גם
 בעברית. ובעתון יכירנה מקורה.
 הרשימה הספרותית של בעל משבות
 על מגדלי סוכר ספרים חורה עד
 מאד, המחבר סרפת, נוגע ואינו נוגע בעצם
 יצירתו של האמן הגדול, ורעיון מרכזי אחד
 אין סם, ותמהו הרכל, שהיה בעל שבת
 כתב ביהדות מאמר גדול הבקף את יצירתו
 של המנוח, אמנם מתמצל המחבר בכוף מאמרו,
 שאין לחת ברשימה חטופה זו כרקטריוסטיקה
 שימה של גנאציותו של מגדלי, אבל לא על אשר
 החסור יש לקבול, אלא על מה שכתב כבר
 קלזשים הדברים קצת יותר מדי.
 המאסף השני של "מסורות" כולו ציוני
 והדברים שבו טובים שם על התנועה
 הציונית במשך עשרים השנים האחרונות.
 מקס נורדוי מביא סך-הכל של נצחונות
 הציונות במשך השנים במקצועות שונים
 וכאמצות שונות. מ. גלסון סוקר על
 האבולוציה הרוחנית של הציונות ומציין
 אח כל הורמים והנסיות, שעברו עליה, עד
 שהגיעה ליוציבונה הטינוסטי. נ. בילקוב -
 סקי, דר' בוכמיץ, בן-עמי רוב -
 מתשבות כספיים כל אחד את זכרונותיהם.

השתמרה הצורה האינדיוואלית האומית -
 ומגיע אל הציונות, שרק היא נלחמת על
 האינדיביוואליות האומית - והשתמרותה של
 זו תלויה אפוא רק בה.

המתבר נתן כאן צורה מסוימה להדעות
 וההשקפות, שנשמעו בנירון זה בספרות
 ישראל, ובסובן יש לתקוע על כמה מהנחותיו,
 וביתוד על אותו הטון הכבוס של הוהר
 עתידות, שבו הוא מרבר על גטיסח עמי
 המועט, שנידונים לטמיעה נמורה וכו' וכו'.
 שפילת הגלות" שכו כבר נפרזה יותר
 מדי, ואם אפשר בעולם המחשבות ליצור
 סכיות ולשדר את כל ההרורים, הרי מחשבות
 כל אותן הסכיותם בציאות, כי, אם האינדיבי-
 דואליות האומית שלנו להשתמר רק
 על-ידי הציונות - מה יהא אפוא נורלם של
 כל אותם המיליונים, שיאשרו מהון לחתומי
 והלא טוף טוף עתידת גם הציונות נוטה לינוק
 מן הגיליה הרבה הרבה וורות, ומחסייהם הם
 הדברים הפחוטים של המחבר על גטיסח
 הגלות, כגור שיש לנו לפחד רק איהו
 רמו של היה תרשה.

ס. נפסטיין מתחקה על דרכי הריכוז
 לוציה היהודית, מנתח לפנינו את הכח
 הסרעלים ברובוציות בכלל שהתחילו באי-
 רופא והגיעו אחרי תעיות ובשלוונות של
 סחירה כלתי פוסקת אל דרך הנכונה של
 הטינועה הריבולוציונית, המיחית רק את
 החדש, שנאום בכיסם ההיסטורי, בנוד והיים
 של העם, - ועובד מסים אל הריבולוציה
 היהודית, היא הנועת ההסכלה והטמיעה,
 שהתחילה לשס סחירה כלכר ואמרה לעקור
 את תיי ישראל מנועם ומשרשם, וכשם שלא
 הצליחה האנטיתזה של הריבולוציה העולמית,
 שמוס שהעלימה את עיניה מן ההיסטוריה
 ואמרה לשבו את הכבית ולשטון עם זה את
 היין, כך לא הצליחה הטמיעה גם בחינה,
 פססה את הרצל ונתנה נקום לטינועה הרי-
 בולוציונית-הציונית.

הקו האופי שבינו המאמרים האחרונים,
 הוא, ששניהם נותנים הערבה תרשה התבוללות
 ורואים בתנועה זו מעין תרשה מוכרת
 בהשתלשלות הריבולוציה היהודית.

לעומת שני מאמרים אלו, שאף אמנם
 אינם נמלים תורות חדשות, אלא שגם
 נרין שלם של רעיונות ונחונים היקף כככם,
 גראה לנו עין קמחא טתינא מאמר. הציונות
 והתרבות" של מ. מרגולין. אף רמו
 של איהו רעון הדש או הארה חדשה או צורה
 חדשה אין ביו אין בו אלא אותם הדברים
 המסוצבים על ישראל כבא, על נצחון
 הרוח, על האינדיוואליות הנשכנה" של עם
 ישראל, ובדומה מן הפזמונות של הגאונות
 האומיות, המרניוה כל-יך בשנינג, וכמרט
 במאסף להעמקת הסרובליסות העיקריות של
 המחשבה האומית.

מקורות מקיפת ומאירות את הגעשה
 ניהדות האסריקנית והצרפתית נותנים ע.

להצמקת הצירנות, כראה המאסף השני את הציונית כצבה ומנהיגיה הראשיים. ויחס של כובד־ראש אל הדברים הנאמרים ברוש בשני המאספים גם יחד, והקורא, שבשכילו נועדו, ימצא שם הרבה דברים יפים והשובים.

נ. גרינבלאט.

כדברי ההכנות להקונגרס הראשון ובדבר הקונגרס עצמו, ברוב ענין נקרא המאמר של צ. יפה על ה"ה"ן ספירא. יש במאסף עוד כאמרים יטנים ומתורגמים, ציונים לנפשות העסקנים הציוניים שנפסדו לעולם ותצורות נועפות לקונגרס הראשון. אם המאסף הראשון נתן הרבה תועם